

Van: Elektronische nieuwsbrief van het Centrum voor Agrarische Geschiedenis
<nieuwsbrief@CAGNET.BE> namens Diantha Osseweijer
<diantha.osseweijer@CAGNET.BE>
Verzonden: vrijdag 7 november 2014 9:33
Aan: nieuwsbrief@CAGNET.BE
Onderwerp: Nieuwsbrief - Het Virtuele Land: Nieuwsbrief november - december 2014

Dit is de tweemaandelijks nieuwsbrief van het Centrum Agrarische Geschiedenis vzw.

Indien je deze mail niet meer wenst te ontvangen, klik dan op [deze link](#).

Nieuwsbrief

Nieuwsbrief november - december 2014

In dit nummer

- [Nieuw themaverhaal 'De aanslag op de veestapel tijdens WOI'](#)
- [HetVirtueleLand.be vernieuwd](#)
- [Rapport Trimaarzate](#)
- [Boter bij de vis](#)
- [Onderzoeksproject Wereldoorlog I en wederopbouw](#)
- [Give Agribooks a new life](#)
- [WOI op 't erf](#)
- [In de kijker: immaterieelerfgoed.be](#)
- [Agro-erfgoed telex](#)
- [Beeldspraak: publicatie 'In boerenhanden'](#)

De aanslag op de veestapel tijdens WOI

De Eerste Wereldoorlog maakte niet alleen talloze menselijke slachtoffers, minstens evenveel dieren verloren het leven tijdens de oorlog. De legers van beide partijen eisten bij landbouwers en veehouders zowel paarden als vee op voor de oorlogsvoering. Maar ook onrechtstreeks werd de **veestapel zwaar getroffen**. Fokvee en veevoerders werden niet meer ingevoerd. Er waren noodslachtingen om de magen van de hongerige bevolking te stillen. Aan het einde van de oorlog was de Belgische veestapel zowat gehalveerd. Het kostte de

landbouwers en de overheid veel moeite om opnieuw een kwalitatief hoogstaande veeteelt te verkrijgen.

Dit verhaal is gebaseerd op fragmenten uit de publicatie *Boter bij de vis. Landbouw en voeding tijdens de Eerste Wereldoorlog*, 2014 en werd geschreven door **Brecht Demasure**.

Lees het hele themaverhaal op **Het Virtuele Land**.

Foto: Duitse soldaten proberen een varken te lokken, 1916 © Stadsarchief Eeklo

[naar boven](#)

HetVirtueleLand.be vernieuwd

De website **www.HetVirtueleLand.be** vormt een belangrijk onderdeel in de basiswerking van het Centrum Agrarische Geschiedenis (CAG). Het is dé publieke erfgoedbank van landbouw, platteland en voeding in België vanaf 1750 tot nu, en vormt de neerslag van een uitgebreide databank waarin de verzamelde gegevens via onze basis- en projectwerking worden geregistreerd en bewaard.

Het Virtuele Land is gevoelig **uitgebreid**, waarbij het naast een erfgoedbank nu ook onze officiële **organisatiewebsite** is. De website **www.cagnet.be** werd hierbij volledig geïntegreerd en zal daarom na jaren trouwe dienst offline gaan.

De mogelijkheden voor het ontdekken van het agrarisch erfgoedveld werden tijdens dit proces ook verbeterd. In de nabije toekomst zal de website nog verder uitgebreid worden, met o.a. een vernieuwd overzicht van de publieke erfgoedcollecties rond landbouw en voeding.

We nodigen jullie van harte uit om een kijkje te nemen op de vernieuwde **www.HetVirtueleLand.be**!

Foto: Cover van het boek 'Keuken-Recepten', Marie Thumas Leuven © Richard de Cuber

[naar boven](#)

Rapport Trimaarzate

In opdracht van de Provincie West-Vlaanderen voerde CAG een inhoudelijk vooronderzoek uit naar **twee oude spoorwegbeddingen** die vandaag zijn ingericht als fietspad: het stuk van lijn 83 (Kortrijk-Ronse) tussen Kortrijk en Avelgem en het stuk van lijn 85 (Oudenaarde-Moeskroen) tussen Avelgem en Spiere. Het vooronderzoek zal dienen om de fietspaden en de buurt te informeren over het vroegere gebruik van de spoorlijnen.

De studie van CAG gaat in op de aanleg, het traject en het einde van beide lijnen. Maar ook het gebruik van de lijnen is geanalyseerd. Enerzijds waren er reizigers, seizoenarbeiders richting Noord-Frankrijk bijvoorbeeld, en Noord-Franse vissers die op zondag in het kanaal Bossuit-Kortrijk kwamen vissen langs de Trimaarzate. Anderzijds was er goederenvervoer: steenkool dat vanuit Wallonië naar de textielfabrieken in de buurt en de elektriciteitscentrale in Zwevegem langs lijn 83 werd getransporteerd, en afgewerkt textiel, dat in grote houten kisten met opschrift 'N.Y.' langs diezelfde lijn via Kortrijk en Gent richting Antwerpen en vervolgens richting New York werd gestuurd.

De studie kijkt ook verder dan de spoorlijnen: naar hoe het landschap in het Leie-Schelde interfluvium steeds meer gevuld raakte en hoe op die manier de landbouw werd beïnvloed.

Het volledige rapport '**Inhoudelijk vooronderzoek Trimaarzate en Guldenspoorpad**' (pdf - 2,6 MB) is online te raadplegen.

Foto: Denis Dujardin bracht in 2002 de halte Luypaertbrug aan de pannenfabriek Littoral op lijn 83 in herinnering met de constructie van een hedendaags stationsbord © Denis Dujardin

[naar boven](#)

Boter bij de vis

De nieuwe website www.boterbijdeviswo1.be brengt het verhaal over het dagelijkse leven tijdens de Eerste Wereldoorlog onder de aandacht. Hierbij wordt de **voedselsituatie tijdens de Groote Oorlog** op de voorgrond geplaatst via beelden, kookboekjes en getuigenissen.

De Eerste Wereldoorlog is een belangrijke episode in de geschiedenis van de landbouw en het landbouwbeleid. In deze periode is de voedselproductie en – distributie immers zeer belangrijk. Dankzij dit initiatief wordt dit vergeten stukje geschiedenis nu ontsloten.

Hoewel voedsel een basisbehoefte is, werd nog maar weinig onderzoek verricht over de voedselsituatie tijdens WOI. Het Departement Landbouw en Visserij, het Interfacultair Centrum Agrarische Geschiedenis (ICAG) en Centrum Agrarische Geschiedenis (CAG) willen hier verandering in brengen en grijpen de herdenking van 100 jaar Groote Oorlog aan om dit thema beter te belichten en de landbouwsector te stimuleren om hun agrarisch erfgoed meer in de kijker te zetten. De site vormt hierbij het ankerpunt van de door hen georganiseerde herdenkingsprojecten samen met diverse partners uit de landbouw-, platteland- en erfgoedsector.

Lees meer over het dagelijks leven, landbouw en voeding tijdens WOI via www.boterbijdeviswo1.be.

Foto: Spotprent uit de Eerste Wereldoorlog, 1914 - 1918 © Stadsarchief Leuven

[naar boven](#)

Onderzoeksproject Wereldoorlog I en wederopbouw

De gevolgen van de Grote Oorlog voor het **ruurale landschap** van België waren rampzalig. Talrijke boerderijen, landbouwgronden, haagkanten, bossen... hadden de periode 1914-1918 niet overleefd. In dit onderzoek willen wij achterhalen wat met deze tabula rasa na de Eerste Wereldoorlog gebeurde.

Het opzet van het project is tweeledig. Enerzijds worden het discours van verschillende actoren, zoals de Dienst der Verwoeste Gewesten, de Nationale Commissie ter Verfraaiing van het Landleven, de Boerenbond en centrale en lokale overheden geanalyseerd.

Anderzijds zullen de concrete realisaties in enkele dorpen onder de loep genomen worden. Een aantal landschapselementen zullen daarbij worden uitgelicht. Het onderzoek plaatst de resultaten binnen een

internationaal kader, waarbij wordt nagegaan in welke mate de Vlaamse casus aansluit op bevindingen uit het buitenland.

Dit onderzoeksproject wordt uitgewerkt door **MailScanner has detected a possible fraud attempt from "..." claiming to be Dries Claeys**. Hij studeerde in 2013 af als master in de geschiedenis aan de Universiteit Gent. Zijn masterproef behandelde de industrialisatie van de Zuid-West-Vlaamse vlasnijverheid tijdens de eerste helft van de twintigste eeuw.

Lees meer over het hele onderzoeksproject op de projectpagina '**Wereldoorlog I en wederopbouw. De reconstructie van platteland en landschap in Vlaanderen**'.

[naar boven](#)

Give Agribooks a new life

6000 publicaties van de bibliotheek van de Europese Commissie Directoraat-Generaal van Landbouw en plattelandsontwikkeling worden **te koop aangeboden**. Deze publicaties in het Frans, Engels, Duits, Spaans, Italiaans en Nederlands beslaan de periode van 1957 tot 2013 en gaan over wetenschap, landbouwtechnieken, agrarische economie, voedingsindustrie en agrarische geschiedenis. De opbrengst gaat rechtstreeks naar 11.11.11.

Interesse? Kom dan op donderdag 27 november van 10u tot 19u (enkel voor organisaties die de boeken ter beschikking stellen voor geïnteresseerden) of op zaterdag 29 november van 9u tot 16u (opengesteld voor iedereen) naar het Meihof Rode Kruis opvangcentrum, Kapelstraat 1, 2547 Lint.

Voor meer informatie mail naar giveagribooksanewlife@telenet.be.

[naar boven](#)

WOI op 't erf

De aandacht en interesse voor het agrarische en rurale erfgoed bij zowel land- en tuinbouwers (die met verbreding bezig zijn) als de bezoekers zit in stijgende lijn. De herdenking van 'De Groote Oorlog' is een ideale gelegenheid om het aanwezige rurale erfgoed te valoriseren.

Samen met Inagro en het Departement Landbouw en Visserij willen wij via dit project het verhaal over WOI meer zichtbaar maken voor het grote publiek en daarbij een handige tool aanreiken aan de **West-Vlaamse landbouwverbreiders**. We begeleiden hen hierbij via het geven van hapklare informatie

en een leidraad om het verhaal van het eigen landbouwbedrijf en streek te reconstrueren. Het traject bestaat uit enkele contactmomenten in 2014-2015.

Graag nodigen we West-Vlaamse landbouwers van harte uit voor het eerste infomoment op 27 november 2014 te Beauvoorde. De uitnodiging vind je [hier](#).

[naar boven](#)

In de kijker

Twee jaar na de lancering presenteert immaterieelerfgoed.be een **nieuwe look, folder en meteen ook een verrijkt aanbod**: een wegwijzer, literatuurlijst, handleidingen voor brainstormmethodes ... Heb je een vraag over een traditie, ambacht of gebruik? Zoek je ondersteuning in de zorg ervoor? www.immaterieelerfgoed.be wijst je de weg.

En de website gaat een stapje verder. Want dat Vlaanderen rijk is aan immaterieel erfgoed hoeft geen betoog. Maar hoe divers het is? Dat komt pas de laatste jaren naar boven. Nochtans kleurt immaterieel erfgoed dagelijks ons leven. Om die brede waaier in beeld te brengen, legt het platform nu een mozaïek aan. Vul het **eenvoudig formulier** in en laat er ook jouw traditie, ambacht of gebruik zien!

Schrijf je [hier](#) in op de nieuwsbrief en blijf zo op de hoogte van de actualiteit, tips voor erfgoedzorg, praktijkvoorbeelden ...

[naar boven](#)

TELEX

Een selectie van nieuwsberichten en evenementen uit het erfgoedveld van landbouw, platteland en voeding. Lees de volledige telex op [Het Virtuele Land](#).

Oproep: Julie Geukens is in functie van haar meesterproef Geschiedenis op zoek naar oud-kolonialen die tussen 1945-1960 naar Belgisch-Congo emigreerden en hier werkten als landbouwer of landbouwkundige. Herken jij jezelf hierin en wil je hierover meer vertellen? Of ken jij iemand? Mail dan naar julie.geukens@student.kuleuven.be of bel 0496/71 09 66.

Op zondag 26 april is het opnieuw **Erfgoeddag** met als thema ERF! Dien je activiteit uiterlijk 1 december 2014 in. Nog op zoek naar inspiratie? Vraag meer informatie via info@erfgoeddag.be.

Erfgoedcel CO7 heeft de **Vlaamse Cultuurprijs** gewonnen voor Cultureel Erfgoed 2013-2014.

Nieuwe publicatie '**Een (kleine) geschiedenis van de landbouw en enkele boerderijen in het Tielts Plateau (ca. 1800 tot nu)**' in samenwerking met Inagro.

Oproep: Europeana Food and Drink zoekt jouw creatieve ideeën over het **hergebruik en promotie van digitaal erfgoed**! Deadline is 20 december 2014.

Oproep: Call for papers and sessions voor de '**First International Conference on Food History and Food Studies**' op 26 en 27 maart 2015 in Tours (Frankrijk). Deadline voor indienen abstract is 15 december 2014.

De **Houtem Jaarmarkt** vindt plaats op 11 en 12 november in Sint-Lievens-Houtem.

Van 13 tot 23 november vindt de **Week van de Smaak** plaats met als thema 'Duurzaamheid'

De derde ETWIE-ontmoetingsdag '**Het werk prijst de meester. Uitdagingen voor het doorgeven van technieken en vaardigheden**' gaat door op 29 november in Mechelen.

Op 1 december vindt de lezing '**Sustainable Food Production and Nutrition Security: Implications for the Flemish Food System**' plaats in het Hollandcollege te Leuven.

Op 5 december gaat de studievoormiddag '**Zwijgen is zilver, spreken is goud. Omgaan met mondelinge bronnen**' door in Brussel.

Het '**Colloquium over collectie-identiteit**' gaat op 16 december door te Leuven.

Beeldspraak

In het Vlaamse erfgoedlandschap nemen de landbouwcollecties een belangrijke, zij het enigszins verdoken plaats in. Ze hebben echter het Vlaamse boerenleven van de voorbije eeuw mee vormgegeven en mogen dan ook op de voorgrond geplaatst worden.

In de **nieuwe publicatie 'In boerenhanden'** neemt de auteur Paul De Schepper de lezer mee doorheen de collectie van het Landbouwmuseum van Stekene. Hij plaatst de collectie in historisch en Vlaams perspectief. Met veel zin voor detail worden de fysieke en functionele eigenschappen van diverse landbouwwerktuigen en machines beschreven en door prachtige beelden

weergegeven. Een voorsmaakje zijn de volgende beelden van oude landbouwwerktuigen met bijhorende brochures.

Landelijke Gilde Stekene, de Erfgoedcel Waasland, het Centrum Agrarische Geschiedenis, de gemeente Stekene en het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen sloegen de handen in elkaar om dit boek 'In boerenhanden' van Paul De Schepper uit te geven.

Meer informatie over waar je het boek kan bestellen vind je [hier](#).

[naar boven](#)

Links een **schotelstrooier Scotella 6.P** van de Duitse firma J. Schulze KG, circa 1948 - 1970. Rechts een reclamebrochure van Scotella met hetzelfde type schotelstrooier op de cover © brochure: collectie Stefaan Heylebosch, Geraardsbergen

Links een **zeefradrooier** (aardappelrooimachine), circa 1901 - 1950. Rechts een reclamebrochure van de firma Decloedt met een gelijkaardige Decov zeefradrooier © brochure: collectie Stefaan Heylebosch, Geraardsbergen

**HET LANDBOUWSALON 1955 TE BRUSSEL en...
« DE KEIZER DER BOERENMAALDERIJEN »**

Vervuld met een wettige fierheid en voor duizenden landbouwers het **D.D.D.** de Keizer der boerenmaaldertijen, zoals ieder jaar zijn absolute heerschappij, niet met woorden maar met daden bewijzen op het Salon 1955. Dit dank zij één enkel gebint: **ZIJN STEKEN.**

25.000 FRANK PREMIE

Een premie van 25.000 frank wordt uitgereikt aan deze die kan bewijzen dat een molen ter wereld D.D.D. bezit, overal waar het met zijn absolute heerschappij, groot rendement, terwijl het met van alle granen, rijst, zacht, vet en hard blijft.

Aan onze duizenden klanten. Overtuigt ons niet door uw betuigingen van tevredenheid over uw D.D.D. maar geeft u schellingsling aangezien in het boek dat gederende het Salon aldaar te uw beschikking zal liggen.

Toekomstige klanten 1955, volgt de raadgevingen op van D.D.D.!

Zien en betasten als niet Thomas! Het is aan U, duizenden bezoekers van het Salon, geen aangeboden met goedwillig te aanvaarden, maar neemt zelf en betaalt het met eigen handen; daarbij slechts het met die uitkomst van de molen in volle werking. Uij zelf dus moet de fijnheid, zachtheid, vetheid en kwaliteit van dat meel controleren.

Een dus dat de zak vastgehecht aan de molen in werking, openlijkt zodat U... alles kunt controleren, alsook een goed het rendement te kunnen nagaan.

Na op die wijze de bekomen resultaten gecontroleerd te hebben als niet Thomas, van al de molens in werking op het Salon, bewijst dan het laatste D.D.D. in het Paleis de B. - stand 5, om U te overtuigen van de absolute heerschappij van D.D.D. (Wie weet kunt U de premie van 25.000 fr. niet verlopen!)

BESTEEL EEN D.D.D. 8 MAAND OF VOORHAND.

Betaling slechts na 2 JAAR PROEF.

Bekort een sand van D.D.D. doet uwe bestelling op het Salon om op tijd bedien te worden in September-Oktober. Daarbij bekent U dan vooreerst de vermoedingspremie van de Faar en ten tweede, een wachtgeldcheffing van 100 fr. per maand, welke uitgaat vanaf de dag van de bestelling tot de gewenste datum van levering.

D.D.D. vervaardigt volgende molens!

Met deze wonderstenen uitgerust heeft D.D.D. 4 grooten van molens voor molens van 1/2 tot 4 PK en 2 grooten voor molens van 5 tot 30 PK. De laatste 2 grooten werden speciaal ontworpen voor fracties. Iedere grootte wordt in 2 modellen vervaardigd: a) hoog model om het graan rechtstreeks van de molen in de molen te laten lopen; b) een laag model om in de schuur of op de molen te malen.

Zeer belangrijk: 2 jaar moderne steen constructie leenden D.D.D. de volstrekte noodzakelijkheid het ook stalen, allen in hart, het te passen.

Een dag van het Landbouwsalon wordt van 's morgens tot 's avonds een demonstratie gegeven met een model van 4 voor 2 of 4 PK. Malen en breken van alle soorten granen, haver, schuim (beter dan ploten), bloem maken met maal en hartmeel afgezonderd.

Vraag van nu af reeds prospectus van molens D.D.D. te besteden, alsook een kostenlose ingangkaart voor het Salon aan volgend adres:

In België: Boerenmaaldertijen D.D.D. van Ieper, 14, Ieperstraat, DIECKHEU (bij Ieper). Tel. 201.56, Ieper.

In Frankrijk: Molens de France D.D.D. d'Yves, 130, chaussée de Lille, BAILEUX (Noord). Tel. 127, Baileux. (C.1442)

Links de **graanmolen D.D.D** van de firma Daniël Devos Dikkebus (D.D.D.), circa 1945 - 1975. Rechts een reclamebrochure van D.D.D. met een gelijkaardige graanmolen, gepubliceerd in *Landbouwleven* van 2 februari 1955 © brochure: collectie Paul de Schepper

Original Miele Kleinmolkerei

Elektrische Kleinmolkerei
bestehend aus Milchs-Zentrifuge 330-800 Liter, Trichter mit Tellerrinne,
niedrige verbaute Auflauffe, Sturzbuttermaschine und Butterkneten.
Alle Maschinen sind auch einzeln lieferbar.

Modell	Leistung in 10 Minuten	Fettgehalt nach Miele Brennstoff	Einbauelement für Butterkneten	Fettgehalt nach Miele Brennstoff	Einbauelement für Butterkneten
330 Liter	ca. 10 Liter	—	Angels	—	Angels
440	—	—	Angels	—	Angels
550	—	—	Angels	—	Angels
660	—	—	Angels	—	Angels

Bei Bestellung ist Stromart und Spannung anzugeben.
Preis für elektrische Sturzbuttermaschine und Butterkneten x 3, 31.

Links een **melkafromer** van de firma Miele, circa 1908 - 1960. Rechts een reclamebrochure van Miele voor melkafromers © brochure: collectie antiquariaat Gerhard Gruber

www.HetVirtueleLand.be

This message has been scanned for viruses and dangerous content by [Amsab-ISG](#), and is believed to be clean.